

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Народні інструменти»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Вдосконалення індивідуальних здібностей»
(Мандоліна)

напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво» «Народні інструменти»
Рівень вищої освіти	перший
Ступінь вищої освіти	бакалавр

Дніпро, 2019

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Башмакова Наталія Вікторівна – зав.кафедри «Народні інструменти»,
кандидат мистецтв-ва, доцент

Контактний телефон: 0955530893 Електронна адреса:

nbashmakova.7@gmail.com

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (пн. вт. чт. з
11.55 -16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Вдосконалення індивідуальних здібностей» входить до вибіркової частини циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

Процес вивчення дисципліни «Вдосконалення індивідуальних здібностей» спрямований на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувача вищої освіти, на його самореалізацію, шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності при втіленні власних художніх намірів засобом опанування споріднених інструментів.

Рік (курс) підготовки: I – IV. Семестри: 1 – 8

Кількість кредитів ECTS: 8 (240 годин)

Вид заняття:	Кількість годин:
індивідуальні	155
самостійна робота	85
Кількість тижневих годин:	1

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Вдосконалення індивідуальних здібностей» є професійна підготовка висококваліфікованих фахівців, які за період навчання мають оволодіти музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної творчої діяльності в якості артистів/солістів оркестру/ансамблю народних інструментів, викладачів класів народних інструментів навчально-виховних закладів. виховання у студентів-домристів високих виконавсько-професійних навичок володіння струно-щипковими тамбуровидними інструментами, зокрема мандоліною.

Завдання предмету – оволодіння майбутніми музикантами-виконавцями на високому рівні практичними професійними навичками гри на мандоліні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості виконавсько-технологічного процесу гри на мандоліні;
- індивідуально-професійні чинники гри на мандоліні;
- стилістичні особливості виконання оригінального мандолінного репертуару;
- теорію та практику виконавської майстерності;
- індивідуальні психофізіологічні фактори концертно-виконавської діяльності, в якій використовується практика поєднання двох споріднених інструментів (домри та мандоліни);

вміти:

- виконувати на високопрофесійному рівні твори різних стилів та жанрів для мандоліни;

- впроваджувати різноманітні творчі форми концертно-виконавської діяльності;
- визначити особливості образного змісту твору, його драматургії, стильової та жанрової приналежності;
- цілеспрямовано планувати та впроваджувати творчий процес роботи над музичним твором;
- визначити та якісно використовувати відповідні засоби музичної виразності (динаміку, штрихи, артикуляцію, темпоритм та ін.) та прийоми звукоутворення.

Зміст екзаменаційних вимог та репертуарний план з дисципліни «Мандоліна» розроблено відповідно до сучасного професійно-виконавського рівня володіння мистецтвом гри на струно-щипкових тамбуровидних інструментах, а також з урахуванням міжпредметних зв'язків з іншими навчальними дисциплінами, зокрема: «Фах», «Ансамбль», «Концертно-виконавська практика», «Історія виконавського мистецтва», «Методика викладання фахових дисциплін та педагогічний репертуар» та ін.

3. ЗАГАЛЬНІ ТА ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

В процесі вивчення дисципліни формуються наступні **компетентності**:

- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

4. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

5. МЕТОДИЧНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Спираючись на те, що основним матеріалом навчання дисципліни «Вдосконалення індивідуальних здібностей» є мандолінний репертуар методичне забезпечення складеться з особистих фондів викладачів кафедри, що містять нотну та методичну літературу, аудіо та відео записи, а також затвердженого комплексу навчально-методичного забезпечення.

Обладнання. Для успішної навчальної діяльності необхідно мати інструмента та зсоби звукоутворення (медіатор), мобільний пристрій для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій; комп'ютерну аудіо та відео-записуючу техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для підготовки (друку) анотацій.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Вдосконалення індивідуальних здібностей» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем, що формуються з урахуванням індивідуальні можливості студента та цілей, які ставляться перед ним.

Кожного семестру I – IV років навчання здобувач повинен опанувати 2 твори (різних за жанрово-стильовими характеристиками відповідно до наведених нижче програмних вимог) та інструктивно-технічний матеріал.

1-ІІ курси			
І семестр		ІІ семестр	
виконання інструктивно-технічного матеріалу та читка нот з листа	2 п'єси, одна з яких – для дуету мандолін	виконання інструктивно-технічного матеріалу та читка нот з листа	2 п'єси різного характеру (кантілена та віртуозно-технічна)
ІІІ курс			
ІІІ семестр		ІV семестр	
виконання інструктивно-технічного матеріалу та читка нот з листа	2 п'єси різного характеру, одна з яких – для мандоліни з гітарою	виконання інструктивно-технічного матеріалу та читка нот з листа	твір крупної форми ХVІ – початку ХІХ ст. та п'єса
ІV курс			
V семестр		VI семестр	

виконання інструктивно-технічного матеріалу та читка нот з листа	2 п'єси, одна з яких – сучасного композитора	виконання інструктивно-технічного матеріалу та читка нот з листа	твір крупної форми кінця XIX – початку XIX ст. та п'єса для мандоліни соло
--	--	--	--

орієнтовні репертуарні семестрові програми, які вказані нижче, не є обов'язковими – здобувачу надається можливість проявити власну ініціативу в залежності від індивідуальних орієнтирів творчої діяльності. З метою накопичення репертуару та удосконалення виконавської майстерності планується перелік творів для повторного виконання (повторні твори), які студент використовує в процесі концертної практики.

I семестр

п'єси:

Г. Леоне	Менует <i>G-dur</i>
Ф. Саулі	Сарабанда, Жига з I Партити для мандоліни соло
О. Штік	Іспанський танок Шведський романс

Мандолінні дуети зі збірок:

Дж. Габрієлі	Сонати для двох мандолін
Е. Барбелла	Сонати для двох мандолін
П. Леоне	24 алеманди для двох мандолін

II семестр

п'єси:

Р. Калаче	Романс s.p. (op.134) Танцююча П'єретта
К. Мюнієр	Болеро Романс <i>appassionata</i> (op.120)
К.Бракко	Мазурка «Нінетта» (op.64)
Ф.Франсія	Мелодія (op. 156)

III семестр

п'єси:

Г. Леоне	Адажіо
Л. Бетховен	Сонатіна c-moll Сонатіна C-dur
Е. Мецакаппо	Боніта

	Тарантела
Т. Кубота	Елегія
Є. Дербенко	Італійська увертюра
дует з гітарою зі збірок:	
Р. Калаче	П'єси для мандоліни та гітари
Б. Бортолаззі	Шість тем з варіаціями для мандоліни та гітари
К. Волков	Сюїта «Флоренція» для мандоліни та гітари
М. Штраусс	Епізоди для мандоліни та гітари

Р. Калаче	Меланхолічна серенада
	Тарантела
Т.Рамаццотті	Баркарола (ор. 11)

мандолінні дуети зі збірок:

Р. Калаче	Дуети (ор.96-98),
А.Д. Боуден	Мандоліни дуети під супровід гітари
К. Мюнієр	Концертні дуети (ор.9-11)

IV семестр

твори крупної форми XVI – початку XIX ст.:

Ф. Саулі	Партити для мандоліни
А. Вівальді	Концерт для мандоліни, струнних та баса <i>continuo</i>
Дж.-Б. Саммартіні	Соната для мандоліни та баса <i>continuo</i>
Д. Скарлатті	Сонати для мандоліни та баса <i>continuo</i>
Дж.-Б. Гервасіо	Сонати для мандоліни і баса <i>continuo</i>
Г. Габіллоне	Концерт для мандоліни, струнних та баса <i>obligati</i>
Й.-Н. Гуммель	Велика соната C-dur
	Концерт для мандоліни з оркестром

п'єси:

П. Деніз	Каприччіо
К.Мюнієр	Бізаррія
	Концертна мазурка
Р.Калаче	Гавот
	Бурлеска
М. Штраусс	Апокрифи

V семестр

п'єси:

П. Леоне	Варіації
----------	----------

Л.Бетховен	Адажіо
	Анданте з варіаціями
Н. Паганіні	Романс
	Сонатіна
Дж. Коттін	Вальс
	Болеро
К. Мюнієр	Іспанське капричіо
Я. Кувахара	Імпровізаційна поема
	Луна та джамамба

VI семестр

твори крупної форми кінця XIX – початку XIX ст.:

Р. Калаче	Концерти для мандоліни з оркестром № 1,2
К. Мюнієр	Концерт для мандоліни з оркестром
І. Рогальов	Концерт «Доменіко Скарлатті»

п'єси для мандоліни соло:

Р. Калаче	Прелюдії
К. Мюнієр	Пісня кохання
Л. Хессе	Прелюдії

VII семестр

твори крупної форми кінця XIX – початку XIX ст.:

Е. Подгайц	Концерт для мандоліни з оркестром
Р. Чадвич	Концерт для мандоліни з оркестром № 1
С. Грюневальд	Концерт для мандоліни та щипкового оркестру

п'єси для мандоліни соло:

Дж-К. Мюноз	Естампи
В. Бест	Каприччіо
С. Леонарді	Фантазія «Янголи та демони»

***Етюди та вправи у збірках
(інструктивно-технічний матеріал)***

I, II семестри

М. Вільден-Хьюзген. Технічні вправи для мандоліни.

III семестр

А. Добіні. Сто одна вправа для мандоліни.

IV семестр

Р. Калаче. Вправи та етюди для мандоліни.

V семестр

К. Мюнієр Вправи та етюди для мандоліни.

VI семестр

П. Мартин. Джазові акорди для мандоліни.

7. ОСНОВНІ ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
.	Знайомство з різноманітними творами оригінального мандолінного репертуару; прослуховування творів у різних трактовках та у виконанні різних музикантів	40
.	Виконання та виконавський аналіз творів різних стилів та жанрів для мандоліни	25
.	Удосконалення індивідуальних музичних здібностей у процесі виконання інструктивно-технічного матеріалу (етюди, вправи), читання нот з листа	20
Всього за навчальним планом		85

8. СИСТЕМА, ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю. Прослуховування програми сольного виступу (або окремих творів), спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування/ співбесіда, перевірка анотацій до творів навчального репертуару.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль що проводяться у виді сольних виступів. До основних форм поточного та підсумкового контролю відносяться:

- ✓ прослуховування інструктивного матеріалу (гами, вправи, етюди);
- ✓ прослуховування програми семестрового заліку, що проводиться з метою оцінки результатів навчання за період семестру та включає виконання 2-х творів.

Критерії оцінювання сольних виступів (таблиця-протокол виступу).

	A 90 – 100	B 82 – 89	C 74 – 81	D 64 – 73	E 60 – 63	FX 35 – 59	F 0 – 34
	Відмінно	Дуже добре	Добре	Задовільно	Задовільно	Незадовільно	Незадовільно
представлені твори програмним вимогам дисципліни	відповідають	відповідають	відповідають	не відповідають	не відповідають	не відповідають	не відповідають
емоційний тонус виступу	підвищений	підвищений	нейтральний	нейтральний	нейтральний	знижений	знижений
ступінь концентрації на образно-художньому змісті творів	висока	висока	середня	середня	середня	низька	низька
переконливість втілення композиційної цілісності твору. Вдалося:	повністю	частково	частково	частково	частково	не вдалося	не вдалося
стильова та жанрова специфіка розкрита	повністю	частково	частково	частково	частково	не розкрита	не розкрита
виразність і чистота інтонування й фразування	переконливе	виразне	виразне	не виразне	не виразне	не виразне	не виразне
якість звукоутворення, тембральне забарвлення голосу, чіткість дикції та артикуляції	висока	висока	середня	середня	низька	низька	низька
реалізація нотного тексту, а саме нюансів	адекватна та переконлива	відповідна	відповідна	частково відповідна	не відповідна	не відповідна	не відповідна
темпових,							
метро-ритмічних,							
зуквисотних,							
фактурних,							
динамічних,							
агогічних							
рівень свободи виконання	високий	високий	середній	середня	низький	низький	низький

Система оцінювання. Семестрова оцінка розраховується наступним чином: бали, отримані за сольні виступи (кожен з яких оцінюється за 100-бальною шкалою та помножується на коефіцієнт, що наведений у таблиці) складаються та виводиться середнє арифметичне значення (залежно від кількості контрольних заходів).

Змістовні блоки навчального репертуару (I-III курси)	коефіцієнт
Виконання інструктивного матеріалу	0,4
Виконання програми семестрового заліку	0,6

При оцінюванні сольних виступів враховується змістовність та переконливість анотацій, основні тези яких в усній формі оголошуються здобувачем перед початком виконання кожного твору, або всієї програми виступу.

Вимоги щодо дедлайнів та перескладання. Презентація програм сольних виступів із порушенням термінів без поважних причин та домовленості (письмово зафіксованої) з викладачем та деканатом оцінюється на нижчу оцінку (- 15 балів). Перескладання відбувається з дозволу деканату лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конкурсі).

Вимоги щодо відвідування. Пропущені заняття зараховуються шляхом самостійного опрацювання завдань та їх демонстрацією за графіком консультацій викладача. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, концертні виступи, участь у конкурсах) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Calace R. Schule fur Mandoline [Music] / Calace R. — Hamburg : Joachim-Trekell-Verlag, 2000. — 62 S.
2. Munier C. Scuola del Mandolino: Metodo Pratico Completo [Music] / Munier C. — Firenze : Adolfo Lapini, 1914. — 162 S.
3. Sparks P. An Introduction to the Eighteenth Century Repertoire of the Neapolitan Mandolin / Paul Sparks. — Kensington, MD : A Plucked String Book, cop. 1999. — 41 p.
4. Sparks P. The Classical Mandolin / Paul Sparks. — Oxford ; New York : Oxford university press, cop. 1995. — 225 p.
5. Tyler J. The Early Mandolin / by James Tyler and Paul Sparks. — Oxford ; New York : Oxford Univ. Press : Clarendon Press, cop. 1989. — 186 p.
6. Wilden-Husgen M. Technische Studien fur Mandoline [Music] / Marga Wilden-Husgen . — Schweinfurt : Vogt & Fritz, 1985. — 48 S.

Допоміжна:

1. Александров Д. П. Самоучитель игры на мандолине по нотной и нотно-цифровой системам [Ноты] / Д. Александров. — М. ; Л. : Госмузиздат, 1948. — 45 с.
2. Кристофаро Ф. Школа для мандолины [Ноты] / Кристофаро Ф. — М. : А. Гутхейль, 1900. — 95 с.

3. Круглов В. П. Школа игры на мандолине [Ноты] / В. П. Круглов. — М. : Пробел-2000, 2008. — 184 с.
4. Маранцлихт М. Л. Самоучитель игры на мандолине или четырехструнной домре [Ноты] / М. Л. Маранцлихт ; под. ред. Г. Михайлова. — Переизд. — М. : Сов. композитор, 1974. — 69 с.
5. Bickford Z. M. The Bickford Mandolin Method [Music] / Zarh Myron Bickford. — New York : Carl Fischer Music, 1920. — 96 p.
6. Wilden-Husgen M. Die Barockmandoline / Marga Wilden-Husgen. — Grenzland : Theo Hüsgen, cop. 1990. — 37 S.
7. Wölki K. History of the Mandoline / Konrad Wölki ; trans. from the Original by Keith Harris. — Arlington, Virginia : A Plucked String Book, cop. 1984. — 36 p.

10. Інформаційні ресурси

1. Artemandoline – www.artemandoline.com
2. Mandolin – www.mandolin.org.uk
3. BMG Scotland – www.banjomandolinguitar.org
4. Leplectre – www.leplectre.plectra-music.net
5. Mandolincafe – www.mandolincafe.com

Розробник: Н.В. Башмакова

Гарант освітньої програми: С. В. Хананаєв